
ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
घनसन्धिः – काण्डं 2

Version Notes:

This is the first initial draft version 0.0 dated November 30, 2020.

This version is a test version to obtain feedback from Vedic Students and Scholars to make further improvements on a collaborative basis through Volunteers.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.**

Note for Usage:

1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
2. The original text as typed from “GanaSandhi grantham” book is given in **Bold dark** fonts. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA.
3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per “Gana Sandhi grantham” book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked in **red font** is information for the readers, that it is an additon by VedaVMS Team.

Abbrevations

- GS – Gana Sandhi (this Book)
- PS - prAtiSAkyam
- GD – Gana Darpanam
- JD – Jata Darpanam
- JM – Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source.
- The source book has reference to an earlier panchaati and is given sometimes later. For example, a vakyam of 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.
- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please give your valuable suggestions, comments and notify errors to our email id - vedavms@gmail.com

=====

Table of Contents

2 Ghana Sandhi – Kaandam 2	6
2.1 द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – पशुविधानं	6
Section 1 - General panchaati.....	6
Section 2 - Katina Ghana panchaati	10
2.2 द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं	11
Section 1 - General panchaati.....	11
Section 2 - Katina Ghana panchaati	15
2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं	17
Section 1 - General panchaati.....	17
Section 2 - Katina Ghana panchaati	22
2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं	24
Section 1 - General panchaati.....	24
Section 2 - Katina Ghana panchaati	26
2.5 द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिविधानं	28
Section 1 - General panchaati.....	28
Section 2 - Katina Ghana panchaati	36
2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं	39
Section 1 - General panchaati.....	39
Section 2 - Katina Ghana panchaati	43
Alopa PrasanaaH	44
Alopa AnuvakaaH	44

Punarukta alopā Vyaakyaani.....	45
Punarukta lopā Vyaakyaani	45
Three and Four padam jatai	46
Divpadam	46
Tri kramam	47

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2 Ghana Sandhi – Kaandam 2

2.1 द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – पशुविधानं

Section 1 - General panchaati

1. सैनमीश्वरा प्रदह इत्येतमेव सन्तं – 2.1.1.1
2. भूतिमुपैत्यप्रदाहाय भवत्येव – 2.1.1.1
3. ततोऽजस्तूपरः समभवत् – 2.1.1.4 (कंपं)
4. रूपेणैवाव रुन्धे – 2.1.1.6
5. ता अन्वैत् ताः पुनरयाचत – 2.1.2.1
6. कृष्णमेकशितिपादमालभेत – 2.1.2.1
7. कस्मा इममा लप्स्यामह इत्यथ वै तर्हि - 2.1.2.3
8. रुचमदधुः – 2.1.2.4 [अदधू रुचꣳ रुचं]
9. यश्च नापस्त्वावासतः सद्दतीत्यैन्द्रीम् – 2.1.5.4
10. अभ्यजयद् वैष्णवं वामनमा लभेत – 2.1.3.1 - (कंपं)

-
11. वै॑ रे॒तो॒धा अ॒ग्निः – 2.1.2.8 - (अ॒ग्नि॒र॒ग्नी रे॒तो॒धाः)
-
12. वि॒ष॒मा इ॒व ही॒मे लो॒काः स॒मृ॒ध्यै – 2.1.3.1
-
13. व॒ज्रो भू॒त्या इ॒न्ध उ॒पै॒नम् – 2.1.3.5
-
14. व॒स॒न्ता प्रा॒तस्त्री॒न् ल॒लामा॒न् – 2.1.4.1 - (त्री॒ऽ स्त्री॒न्)
-
15. य॒मश्चा॒स्मिन् लो॒केऽस्पर्॒द्धन्ते – 2.1.4.3 - (अ॒स्मि॒ऽश्च च)
-
16. ऐ॒न्द्रेणै॒वास्ये॒न्द्रि॒यं वृ॑ङ्के – 2.1.4.5
-
17. वृ॒त्रो ह॒तः षो॒ड॒श॒भिर्भो॒गैर॒सिना॑त् – 2.1.4.5
ह॒तः । षो॒ड॒श॒भिः । = (षो॒ड॒श॒भिर् ह॒तो ह॒तः) (swarabhakti)
-
18. ज॒घ॒नेऽनू॒दैत् त॒मिन्द्रः – 2.1.4.5
-
19. ज्यो॒गप॒रु॒द्धो ज॒नयो॑र्. हि वा ए॒षः – 2.1.4.7
-
20. प॒र्या॒री॒व ह्ये॒तस्य॑ रा॒ष्ट्रं – 2.1.4.7
-
21. वि॒डप॑शु॒ष्काऽथै॒ष ज्यो॑ग् – 2.1.4.8
-
22. आ ल॒भेत॑ भू॒तिकामो॑ऽजा॒तो वै – 2.1.5.4
-
23. प॒श॒वोऽनू॒दाय॑न्त् स उ॒न्नतः – 2.1.5.1
-

24. त॒मै॒न्द्र॒मे॒वाऽऽ ल॒भे॒तै॒तत् – 2.1.5.5

25. इ॒न्द्रि॒यं द॒धाती॑न्द्रि॒याव्ये॑व भ॒वति – 2.1.6.3

26. बहु॒दे॒व॒त्यौ॑(१) ह्ये॒ष – 2.1.6.5 – (Ghana Kampam)

27. अ॒भ्य॒गृ॒ह्णा॒दस्त्वे॒वायं॑ – 2.1.7.1 + 7.2 (Kampam)

28. द॒श॒क॒पा॒लं पु॒र॒स्ता॒न् निः – 2.1.8.2

पु॒र॒स्ता॒त् । निः = (निर् णिष्पु॒र॒स्ता॒त्)

(Ref -PS 8.24 –niH followed by p, visargam becomes Sh)

29. वा॒रु॒णी॒रा॒पोऽपां॑ च॒ ख॒लु वै – 2.1.9.2

30. वा ए॒षामै॑त॒स्यां व॑द॒ध्वमि॑ति सा – 2.1.9.4

31. व्यु॒च्छ॒न्ती व्यु॒च्छ॒त्यप॑ तमः – 2.1.10.3

32. इ॒न्द्रं वो॑ वि॒श्वतः॑ – 2.1.11.1 – (alopa anuvaakam)

33. म॒रु॒तो य॒द्ध वो॑ दि॒वो या॒ वः श॒र्म ॥ – 2.1.11.1

34. अ॒ग्निः प्र॒थ॒मो व॑सु॒भिर्नः॑ – 2.1.11.2

अ॒ग्निः । प्र॒थ॒मः । = (प्र॒थ॒मो ऽग्निः)

35. ए॒वा त्रि॑णा॒म॒न्न॒ह॒णी॒य॒मा॒ना वि॒श्वे – 2.1.11.3

अ॒ह॒णी॒य॒मा॒नाः । वि॒श्वे॑ । = विश्वे ऽह॒णी॒य॒मा॒नाः

36. अ॒र्ह॒न्त॒श्चि॒द्य॒मि॒न्ध॒ते स॒ञ्ज॒न॒य॒न्ति ज॒न्त॒वः ॥ – 2.1.11.3

37. त्या॒न्तु क्ष॒त्रि॒या॒ँ अव॑ – 2.1.11.5

क्ष॒त्रि॒या॒न् । अ॒वः॑ । = अवो ऽवः क्ष॒त्रि॒या

38. अ॒ना॒गा॒स्त्वे अ॒दि॒ति॒त्वे तु॒रा॒सः - 2.1.11.6

(अ॒ना॒गा॒स्त्वे । अ॒दि॒ति॒त्वे ।) = अ॒दि॒ति॒त्वे अ॒दि॒ति॒त्वे ऽना॒गा॒स्त्वे ऽना॒गा॒स्त्वे
अ॒दि॒ति॒त्वे

39. तदा॑शास्ते यज॒मा॒नो ह॒वि॒र्भिः॑ ।

अ॒हे॒ड॒मा॒नो व॒रु॒णे॒ह बो॒द्ध्यु॒रु॒श॒ँस मा॒ न आ॒युः प्र॒ मो॒षीः ॥ – 2.1.11.6

यज॒मा॒नः । ह॒वि॒र्भिः॑ । = (यज॒मा॒नो ह॒वि॒र्भिर् ह॒वि॒र्भिर् यज॒मा॒नः)

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

40. य॒म॒त्त्वं ते दे॒वा अ॒म॒न्य॒न्त – 2.1.4.4
41. पा॒प्मा॒नम॒पि द॒ह॒त्यै॒न्द्रेण – 2.1.4.7
42. व॒थ्स॒मा ल॒भेत वा॒युर्वै – 2.1.4.8
43. प्र॒जा॒मापो वा ओष॑धयः – 2.1.5.4
44. भ॒वति मु॒खत ए॒वास्मिन् तेजः॑ – 2.1.10.2
45. ए॒नम् प॒वय॑ति प॒रा॒ची वै – 2.1.10.3
46. अ॒सु॒र्य॑मृ॒तावा॑नश्च॒यमा॑नाः – 2.1.11.5

===== द्वितीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः =====

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2.2 द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

Section 1 - General panchaati

1. एकादशकपालमपश्यत् तं निः – 2.2.1.1 = (तं निर् णिष्टं)

2. व्यृद्ध्यतेऽप वै – 2.2.1.4 - ऋद्ध्यते । अप । = (अपाप र्ध्यते) प्र,
आ, उप, अव, इत्येवं पूर्वः ऋकारः आरमिति विकारम्
आ पद्यते ॥

JM 56- pra, A, upa, ava, ityevaM pUrvaH RukAraH Aramiti vikAram A
padyate || **apa** is **not included** and it will remain hraswam before 'Ru'.

3. डेयं वै क्षेत्रस्य पतिः – 2.2.1.5

क्षेत्रस्य । पतिः । = (पतिष्यतिः क्षेत्रस्य)

(PS 8.23- iH visargam sound become **Sh** before k,K or p.)

4. पथो वा एषोऽध्यपथेनैति – 2.2.2.1

5. अप हन्ति निशितायां निर्वपत् – 2.2.2.2

"निशितायां निरित्यत्रणत्वं नस्याद्विलोमके इति वचनेन

"निशितायां निर् णिर् निशितायां निशितायां निः" इति बहवः पठन्ति ।

केचित् तु एतत् वचन प्रामाणिकमिति वदन्तः

"निशितायां निर् णिर् णिशितायां निशितायां निः" इत्यधीयते

Ref: JD 20 and GD 37 – the sutras recommend that in reverse order
(vilomam – Padam 2,1 order 3 & 4th Padam) the 'na' need not be

converted to “Na” as per Sandhi Rule.

Note the recommendation is GS is for N. Rule ref PS-7.2.

6. नैषां॑ पु॒राऽऽयु॑षोऽपरः॑ प्र मी॒यते॑ – 2.2.2.5

7. यस्या॒ग्नाव॒ग्निम॑भ्युद्धरेयुः॑ – 2.2.4.6

8. ए॒तयो॑रन्योऽनिर्दिष्ट॑भागोऽन्यस्तौ॑ – 2.2.4.6

9. यस्या॒ग्निरु॑द्धृतोऽहु॑तेऽग्नि॒होत्र॑ उ॒द्वाये॑दपर॑ आ॒दीप्या॑नूद्धृत्य॑
इत्याहु॑स्तत् तथा न का॒र्यं यद्भा॑गधेयम॒भि पूर्वं॑ उद्दि॒ध्रय॑ते
किम॒परोऽभ्यु॑द्ध्रियेतेति॑ तानि॑ – 2.2.4.7 & 4.8

10. प्र॒जायै॑ प॒शूनां॑ निः – 2.2.5.2 = (निर् णिष्प॒शूनां॑)

11. ज्योति॑स्त्वा अस्य॒ परा॑पतितं – 2.2.4.8

12. सँव॑त्सरस्वदितमे॒वात्ति॑ नास्मिन् – 2.2.6.2

13. अथो॑ यथा॒ जनं॑ य॒तेऽव॑सं – 2.2.5.5

14. यया॒ रज्ज्वो॑त्तमां॒ गामा॑जेत् तां – 2.2.6.5

15. अ॒ह इन्द्र॑मे॒वाऽहो॑मुचं॑ – 2.2.7.4

16. स ए॒वैनं॑ पा॒प्मनोऽ॒हसः॑ – 2.2.7.4

पा॒प्मनः॑ । अ॒हसः॑ । = (अ(ग्म्)हसो अ(ग्म्)हस स्पाप्मनः)

(Ref.PS 8.23 aH visargam sound followed by p becomes 's')

17. ए॒तानि॑ हि वा ए॒तस्मा॒दप॒क्रान्तानि॑ – 2.2.8.3

18. प्र॒वेपे॑रन् रा॒ष्ट्राणि॑ वा॒भि॒ समि॒युः॑ – 2.2.7.3

19. ए॒वा॒र्का॒श्च॒मे॒ध॒वन्त॑म् – 2.2.7.5

20. यस्य॑ से॒नाऽस॑श्चिते॒व स्यात्॑ – 2.2.8.1

21. सै॒वास्य॑ से॒नाऽस॑श्च॒ इति॑ – 2.2.8.1

22. इन्द्रो॑ वै स॒दृङ् – 2.2.8.5 - (स॒दृङ् वा)

23. अधि॑ रे॒वतीं॑ नि॒रमि॑मीत – 2.2.8.6 – (निर् णिर् रे॒वतीं॑)

24. ब्र॒ह्म॒णै॒वैन॑म॒भिच॑रति प्र॒ति वै प॒रस्ता॑द॒भिच॑रन्त॒मभि॑ चरन्ति
– 2.2.9.1 & 9.2 – (kampam)

25. तस्य॑ न कु॒तश्च॑नोपा॒व्याधः॑ – 2.2.9.2

26. भ्रा॒तृ॒व्यो य॑ज॒मानो॑ऽय॒जमा॑नस्याध्व॒रक॑ल्पां प्र॒ति निः॑ – 2.2.9.4

(निर् णिष्प्रति)

(PS 7.2 'n' preceeded by niH the following n becomes N and visargam will be 'r'. PS 8.24 niH followed by 'p' or 'k' the visargam becomes 'Sh'. Note this is an often repeated rule)

27. पु॒रावा॒चः प्र॒वदि॒तो॒र्निर्व॑पेत् – 2.2.9.5

(निर् णिष् प्रवदिनोः) (Similar to Srl. No. 26 above)

28. अ॒न्या वा॒चोऽनु॑ प्र॒ वद॑न्ति – 2.2.9.5 - (प्रा॒णु प्रा॒ण्वनु॑)

Ref PS 7.4 'n' which follows pra becomes N even if 'a' precedes.

29. व॒शायै॑ का॒ले यै॒वासौ॑ – 2.2.9.7

30. सो ए॒वैषै॑तस्यै॒कक॑पालः – 2.2.9.7

31. ति॒ष्यापू॑र्णमा॒से निः॑ – 2.2.10.1

(निर् णिष्टि॒ष्यापू॑र्णमा॒से ति॒ष्यापू॑र्णमा॒से)

(PS 6.5 if 't' follows niH visargam becomes 'Sh' 't' bcomes 'T')

32. इ॒न्द्रं चै॒व म॑रु॒तश्च॑ - 2.2.11.1

33. आ॒सन् ते॑ (१) ऽन्यो॑ऽन्यस्मै॑ – 2.2.11.5 – (kampam)

34. हि॒र॒ण्यग॑र्भ आ॒पो ह॒ यत् प्र॑जा॒पते॑ ॥ – 2.2.12.1

(Alopa anuvaakam)

35. ऋ॒दूद॑रेण॒ स॒ख्या स॑चेय - 2.2.12.3

ऋदूदरेण । सख्या ॥ = (सख्य रदूदरेण रदूदरेण सख्या)

36. अयं यः सोमो न्यधायि – 2.2.12.3 – (lopam)

37. अर्को वा यत् तुरते सोमचक्षास्तत्रेदिन्द्रो दधते पृथ्सु तुर्या ॥
वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि – 2.2.12.4

38. प्र तत् ते अद्य शिपिविष्ट नाम – 2.2.12.5

39. किमित् ते विष्णो परिचक्ष्यं भूत् प्र यत् – 2.2.12.5

40. ब्रह्मणा कृधि सुवर्न – 2.2.12.6 – (सुवस्कृधि)

41. उतो न उत् पुपूर्याः – 2.2.12.7

42. प्रेदु हरिवः श्रुतस्य ॥ – 2.2.12.8

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

43. र्वपेथ् संग्राममुपप्रयास्यन् – 2.2.1.3

44. धत्तो नेन्द्रियेण वीर्येण – 2.2.1.4

45. अभि सं भवतः स ईश्वरः – 2.2.4.7

46. परस्तादभि द्रुह्यति नैनं – 2.2.6.3
47. उप धावति स एवास्मा इन्द्रियं – 2.2.7.2
48. प्रति वै परस्तादभिचरन्तम् – 2.2.9.2
49. अस्मा अनुवर्त्मानं करोति – 2.2.11.2
50. हिरण्यगर्भ आपो ह – 2.2.12.1
51. नर्या पुरूणि । अग्निर्भुवत् – 2.2.12.2
52. महिनि ॥ स्तोमासस्त्वा – 2.2.12.3
53. सुवानः सोम ऋतयुः – 2.2.12.4
54. वर्द्धन्तु त्वा सुष्टुतयः – 2.2.12.5
55. अग्ने दा दाशुषे रयिं – 2.2.12.6
56. नो मर्द्धीरा तू भर ॥ – 2.2.12.7
57. यासि दाश्वाऽसमच्छ – 2.2.12.8
- ==== द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

Section 1 - General panchaati

1. व॒पेद॒परु॒द्धो वाऽप॒रुद्ध्य॑मा॒नो वा – 2.3.1.1

2. उप॑ प्रे॒त मरु॑तः सु॒दान॒व ए॒ना वि॒श॒पति॑नाऽभ्यमु॒ꣳ राजा॑न॒मित्या॒ह
TS 2.3.1.2 & 1.3 – (kampam)

3. वि॒ड् वि॒श॒मे॒वाव॑ ग॒च्छ॒त्य॒व॒गता॑ऽस्य॒ विट् – 2.3.1.3 & 1.4

4. यदि॑ ना॒व॒ग॒च्छेदि॒मम॒हमा॒दित्ये॑भ्यो॒ भा॒गं नि॒र्व॒पा॒म्या ऽमु॒ष्माद॑मु॒ष्यै
वि॒शोऽव॑गन्तो॒रिति॑ – 2.3.1.4

5. सं न॒ह्येद॑न॒परु॒द्ध्य॑मे॒वाव॑ ग॒च्छ॒ति – 2.3.1.5

6. यद॑श्च॒त्थ ओज॑सै॒व वि॒शम् – 2.3.1.5

7. तयै॑वै॒ष्वमृ॑तम॒दधा॑त् – 2.3.2.1 – (Kampam)

8. ए॒क॒धा ब्र॒ह्म॒ण उप॑ ह॒रत्ये॑क॒धैव॑ – 2.3.2.2

9. हि॒र॒ण्यं मो॒प न॑मेदि॒ति यत् – 2.3.2.4

10. अ॒सा॒वादि॒त्यो न व्य॑रोचत – 2.3.2.2

11. स वि॒ष्वङ् व्या॑र्च्छत् – 2.3.2.6

वि॒ष्वङ् । वि । आ॑र्च्छत्

Ghana vaakyam – वि॒ष्वङ् वि वि वि॒ष्वङ् वि॒ष्वङ् व्या॑र्च्छ दा॒र्च्छद्
वि वि॒ष्वङ् वि॒ष्वङ् व्या॑र्च्छत् ॥ (given in this book)

12. स गि॒रिमु॒दैत् तम॒ग्निर॒नूदै॒त् ताव॒ग्नीषो॒मौ सम् – 2.3.3.1

13. तेना॑ ऽग्ने॒यस्य॑ च सौ॒म्यस्य॑ चै॒न्द्रे – 2.3.3.2

14. य॒ज्ञवि॒भ्रष्टोऽनु॑ परै॒त् तौ – 2.3.3.1

अ॒नु । परा॑ । = परा॑ऽन्वनु

15. पर्य॑णय॒द्यो रा॒ज॒न्यः – 2.3.4.3 – (Ghana Kampam)

16. एषा॑ ह्येत॒स्य दे॒वता॑ य आ॒नुजा॒वरः – 2.3.4.4

17. उपै॑ष्याम्यथ ते पुनः – 2.3.5.1

18. रोहि॑णीमे॒वोपै॒त् – 2.3.5.1

19. अ॒मुमे॒वैन॑मा॒प्याय॑मान॒मन्वा॑ प्याययति – 2.3.5.3

20. अ॒र्शुमा॑प्याययन्तीति या॒ज्यै॒वैन॑मे॒तया॑ प्याययति ॥ – 2.3.5.3

21. अ॒भ्य॒त्य॒रि॒च्य॒ते॒न्द्र॒ꣳ राजा॑न॒मि॒न्द्र॒म॒धि॒रा॒ज॒मि॒न्द्र॒ꣳ स्व॒रा॒जा॑नं
TS 2.3.6.1 - (kampam)

22. तस्मा॑ ए॒तं त्रि॒धातुं॑ निः – 2.3.6.1
(त्रि॒धातुम्॑ । निः) = निर् णि त्रि॒धा

23. ए॒वमे॒वेमा॑न् लो॒कान् प्र॒त्ता॑न् का॒मम् – 2.3.6.2

24. ए॒वमि॒व ही॒मे लो॒काः – 2.3.6.2

25. व्य॒त्यास॑म॒न्वाहा॑नि॒र्दाहा॑य – 2.3.6.2

26. ह॒दा तान् मे॑ – 2.3.9.1 – (तान् ह॒दा) – (no swara bakhti)

27. स्वा॒हा ऽम॑न॒मस्या॑म॒नस्य॑ दे॒वाः – 2.3.9.1 & 9.2

28. स्त्रि॒यस्ता॑ने॒वाव रु॒न्धे - 2.3.9.3
(स्त्रि॒यः । तान् ।) = ता(ग्) स्तान्त् स्त्रि॒यः

29. ह॒स्तम॑न्वा॒रभ्य॑ पर्या॒हुरे॒कधै॒व यज॑माने – 2.3.11.4
(अ॒न्वा॒रभ्य॑ । परि॑ ।) = पर्य॑न्वा॒रभ्य॑

30. घृ॒तं नि॒ष्पि॒बत्या॑युः – 2.3.11.5
(पि॒बति॑ । आ॒युः ।) = आ॒युः पि॒बति॑

31. तं नि॒रव॑पत् – 2.3.12.1
(तम् । निः ।) = निर् णिष्टं तं निः

32. तावतो॑ वारुणान् चतुष्कपालान् – 2.3.12.1
(चतुष्कपाला(ग्) श्वतुष्कपालान्)

33. अनिर्दाहायाश्च ऋषभ – 2.3.7.4

(अश्वः । ऋषभः ।) = ऋषभो अश्वो ऽश्वः

(PS 11.16 'a' after RuShaBaH does not elide.(form avagraham)

34. ए॒ताश्चे॒द्वा अस्य॑दे॒वता॒ अन्न॑म॒दन्त्य॑दन्त्यु॒वेवा॑स्य॒ मनु॑ष्याः ॥

– 2.3.7.4

(अ॒न्नम् । अ॒दन्ति॑ । अ॒दन्ति॑ । उ॒ । ए॒व । अ॒स्य॒ ।)

पदानि - अन्नम् । अदन्ति । अदन्ति ।

घन पूर्व पदानि - अन्नम् अदन्ति अदन्ति अन्नम् अन्नम्
अदन्तिअदन्ति अदन्ति अदन्ति अन्नम् अन्नम् अदन्ति अदन्ति ।

घन वाक्यम् – अन्न मदन्त्य दन्त्य न्न मन्न मदन्त्यदन्ति ।

घन वाक्यम् – अदन्त्यदन्ति ॥

(here “अदन्ति अदन्ति” is dwipadam, hence note that the
Ghana vaakyam froms with first 7 padams only)
(This dwipadam is given JM 8)

पदानि - अदन्ति । उ॒ । ए॒व ।

घन पूर्व पदानि – अदन्ति उ उ अदन्ति अदन्ति उ ए॒व ए॒व उ
अदन्ति अदन्ति उ ए॒व ।

घन वाक्यम् – अदन्त्युवु वदन्त्यदन्त्यु वेवैवो ऽदन्त्यदन्त्यु वेव ॥

(also given in GD 49)

पदानि – उ । एव । अस्य ।

घन पूर्व पदानि – उ एव एव उ उ एव अस्य अस्य एव उ उ
एव अस्य ।

घन वाक्यम् – उ वेवैव वु वे वास्या स्यैव वु वेवास्य ।

(also given in GD 49)

35. अ॒पोऽव॑भृ॒थम॑वै॒त्यप्सु॑ वै – 2.3.12.2 – (kampam)

36. अ॒फ्स्वोष॑धीषु वन॒स्पति॑षु – 2.3.13.1 – (kampam)

37. तं वा॑मेते॒नाव॑ यज इन्द्रो वै – 2.3.13.1

38. ऐन्द्रा॑वरु॒णीं प॑यस्यां निर्व॒पेदि॑न्द्र ए॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यं द॑धाति वरु॒ण ए॑नं
वरु॑णपा॒शान्-मु॑ञ्चति प॒यस्या॑ भवति प॒यो हि॒ वा
ए॒तस्मा॑दप॒क्राम॑त्यथैषः – 2.3.13.2

(प॒यस्या॑म् । निः ।) = निर् णि ष्य॑यस्यां निः

39. स प्र॒त्नव॑न्निका॒व्या – 2.3.14.1 – (alopa anuvaakam)

40. राज॑न्त्सोम॒ प्रति॑ – 2.3.14.1 - प्रति षोम

41. अ॒ग्नीषो॑माविम॒ञ् सु मे॑ – 2.3.14.2

42. य॒ज्ञाय॑ च॒क्रथु॑रु लो॒कं ॥ अ॒ग्नी॑षो॒मा ह॒विषः॑ - 2.3.14.2

(lopam)

43. स इ॒ज्जने॑न स वि॒शा सः॑ - 2.3.14.3

44. अ॒र्य॒मा ऽऽ या॑ति वृ॒षभः॑ - 2.3.14.4 – (tri kramam)

=====

Section 2 - Katina Ghana panchaati

45. आ॒दि॒त्येभ्यो॑ भुव॒द्वद्भ्यः॑ - 2.3.1.1

46. स्वे॒न भा॒ग॒धेये॑नोप॒ धाव॑ति त ए॒वैनं॑ - 2.3.1.2

47. सु॒दान॑व ए॒ना वि॒श्रप॑ति॒ना - 2.3.1.3

48. अ॒व॒ग॒ताऽस्य॑ वि॒डन॑व॒गतम्॑ - 2.3.1.4

49. ग॒मय॑न्ति॒ यदि॑ ना॒वग॑च्छेत् - 2.3.1.5

50. त्व॒ष्टुः सो॒म॒मभी॑षहाऽपि॒बत् - 2.3.2.6

51. दे॒वा वै स॒न्नमा॑स॒त - 2.3.3.1

52. प्र॒जाप॑ते॒स्त्रय॑स्त्रि॒ंशद् दु॒हित॑रः - 2.3.5.1

53. प्र॒जाप॑तिर्दे॒वेभ्यो॑ऽन्नाद्यं - 2.3.6.1

54. दे॒वा॒सु॒राः सँय॑त्ता आ॒सन् ता॑न् - 2.3.7.1

55. भवति वैश्वदेवत्वाय॑ समन्तं॑ – 2.3.7.4

56. यन्न॒वमै॒त् तन्न॒वनी॑तमभवत् – 2.3.10.1

57. इ॒न्द्रि॒येणा॑प॒ क्राम॑ति॒ वरु॑णः – 2.3.13.2

==== द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः =====

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिःओं

2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं

Section 1 - General panchaati

1. तद् रक्षाँसि रात्रीभिः – 2.4.1.1 - रात्रीभी रात्रीभिः
2. तान्त् सुब्धान् मृतानभि व्यौच्छत् – 2.4.1.1 – (kampam)
3. तं तेनाप नुदते प्र – 2.4.1.4 - (प्र प्र णुदते)
4. इयमँहोमुगियं विमृधेयमिन्द्रियावतीत्यब्रवीत्ते 2.4.2.1 & 2.2
5. त्रयस्त्रिँशत्कपालं पुरोडाशं निः – 2.4.2.2 - (Sh)
6. यदिन्द्रायाँहोमुचे निरवपन्नँहस एव तेनामुच्यन्त – 2.4.2.2
(अँहसो अँहसः)
7. ततो गर्मुदुदतिष्ठत् – 2.4.4.2
8. आ पूषा एत्वा वसु ॥ – 2.4.5.1
9. स्वाहा ऽनशन्यवस्फूर्जन् दिद्युत् – 2.4.7.1
10. अयमवृषादिति श्रुतरावृत् – 2.4.7.2
(इति । श्रुतः) = श्रुतरिति

Ref given in JM 3 and GD 13. PS 8.11 and PS 8.12

-
11. ह॒वि॒रे॒वा॒क॒र॒न्त॒र्वे॒दि॒ सं॒ यौ॒त्य॒व॒रु॒द्ध्यै॑ – 2.4.9.2
-
12. त्य॒थो॒ यथा॑ ब्रू॒या॒द॒सा॒ वे॒ही॒त्ये॒व॒मे॒वै॒ना॑ ना॒म॒धे॒यै॒रा॑ – 2.4.9.3
-
13. स॒पी॒त॒य॒ इ॒त्या॒ ब॒द्ध॒ना॒ति॑ – 2.4.10.1
-
14. वृ॒ष्टि॒मु॒दी॒र॒य॒ति॑ म॒रु॒तः॑ – 2.4.10.2
-
15. अ॒सा॒वा॒दि॒त्यो॒ न्य॒ङ् र॒श्मि॒भिः॑ – 2.4.10.2 – (kampam)
(र॒श्मि॒भी र॒श्मि॒भिः)
-
16. यथा॒य॒जु॒रे॒वै॒त॒दु॒न्नं॑ भ॒य पृ॒थि॒वी॒मि॒ति॑ – 2.4.10.3
-
17. स॒र्वा॒णि॒ छ॒न्दा॒स्य॒व रु॒न्धे॑ – 2.4.11.1
(छ॒न्दा॒सि॑ । अ॒व) = अ॒व छ॒न्दा॒(ग्)॒सि॑
-
18. पु॒रो॒डा॒शे॑ पु॒रो॒डा॒शो॒ऽद॒ध्ये॒व॒मे॒व तद् यद् ऋ॒च्य॒द॒ध्य॒क्ष॒रा॒णि॒
य॒ज्ज॒ग॒त्या॑ – 2.4.11.1
-
19. नै॒न॒म॒भि॒च॒र॒न्थ् स्तृ॒णु॒त ए॒त॒यै॒व॑ – 2.4.11.3
-
20. ता॒व॒ति॑ स्व॒य॒मे॒व व्य॒र॒म॒त॒ यदि॑ वा॒ ता॒व॒त् – 2.4.12.1
-
21. वि॒ष्ण॒वे॒ही॒द॒मा॒ ह॒रि॒ष्या॒वो॒ ये॒ना॒य॒मि॒द॒मि॒ति॒ सः॑ – 2.4.12.3
-
22. अ॒भि॒प॒र्या॒व॒र्ता॒द्ध्य॒बि॒भे॒द्य॒त् – 2.4.12.3
-

23. प्र॒त्य॒गृ॒ह्णा॒द॒धा॒ मे॒ति॒ तत् – 2.4.12.4

24. इ॒द॒म॒स्मि॒ तत् ते॒ प्र दा॒स्या॒मी॒ति॒ – 2.4.12.6

25. न॒वो॒न॒वो भ॒वति॒ – 2.4.14.1 – (alopa anuvaakam)

26. अ॒स्ये॒दे॒व प्र रि॒रि॒चे म॒हि॒त्वं – 2.4.14.2

27. त्वा॒मि॒द्धि॒ ह॒वा॒म॒हे सा॒ता वा॒ज॒स्य॒ का॒र॒वः । – 2.4.14.3

28. अ॒न्त॒रि॒क्षं॑ सूर्य॑ आ॒त्मा – 2.4.14.4

(अ॒न्त॒रि॒क्षम् । सूर्यः॑ ।) = सूर्यो॑ ऽन्त॒रि॒क्षम्

29. त॒व वि॒ ज्यो॒ति॒षो दु॒त्यं – 2.4.14.4

Section 2 - Katina Ghana panchaati

30. दे॒वा म॒नु॒ष्याः॑ पि॒तरः॑ – 2.4.1.1

31. अ॒सु॒रान् जया॑म॒ तन्नः॑ स॒ह – 2.4.1.2

32. आ॒स॒न्ता॒नि ते॒न प्रा॒णु॒दन्त॑ – 2.4.1.3

33. अ॒ग्नये॑ प्र॒ती॒क॒वते॑ यद॒ग्नये॑ – 2.4.1.4

34. दे॒वा॒सु॒राः सँय॑त्ता आ॒सन् ते॒ दे॒वा अ॑ब्रुवन् – 2.4.2.1

35. इ॒त्य॒ब्र॒वी॒त्त इ॒न्द्रा॒या॒हो॒मु॒चे॑ – 2.4.2.2

36. तां वा॑व दे॒वा वि॒जि॒ति॒म् – 2.4.2.3

37. अ॒भ्रा॒तृ॒व्यो॑ य॒दिन्द्रा॑य॒ वैमृ॒धाय॑ – 2.4.2.4

38. दे॒वा॒सु॒राः सँ॑य॒त्ता आ॒सन् तेषां॑ गाय॒त्री - 2.4.3.1

39. भ्रा॒जो॒ऽसि॑ दे॒वानां॑ धा॒म ना॒मा॒ऽसि॑ – 2.4.3.2

40. सौ॒म्य॒यै॒वाऽऽहु॑त्या दि॒वः – 2.4.9.3

41. सर्वा॑णि छ॒न्दा॑स्ये॒तस्या॑मिष्ट्या॒म् – 2.4.11.1

42. ए॒ष य॒ज्ञो यत् त्रै॑धा॒तवी॑यम् – 2.4.11.3

43. अ॒न्या दे॒वता॑ ऽऽसी॒थ् सो॑ऽब्रवीत् – 2.4.12.3

44. मयि॑ वी॒र्यं॑ तत् ते प्र दा॒स्यामी॒ति तद॑स्मै प्राय॑च्छत् तत् प्रत्य॑गृह्णा॒
दधा॒ मेति॑ – 2.4.12.4

45. मयि॑ वी॒र्यं॑ तत् ते प्र दा॒स्यामी॒ति तद॑स्मै प्राय॑च्छत् तत् प्रत्य॑गृह्णा॒
द् द्वि॒र्मा॑ऽधाः – 2.4.12.5

46. ए॒वं वै॑द ह॒न्ति क्षु॒धं भ्रा॒तृ॒व्यं – 2.4.12.7

47. सो॒तुर्बा॒हुभ्या॑ सु॒यतः॑ – 2.4.14.4

==== द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः =====

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिःओं

2.5 द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिविधानं

Section 1 - General panchaati

1. ता॒ ऽ सँ॑व॒त्स॒र॒म॒बि॒भ॒स्तं॑ भू॒ता॒न्य॒भ्य॒क्रो॒श॒न्

– 2.5.1.2 – (kampam)

(अ॒बि॒भः ।) = (अ॒बि॒भि र॒बि॒भः)

Ref PS 8.8- Visargam for abibaH is 'r'

2. सं॒भ॒व॒न्न॒ग्नी॒षो॒मा॒व॒भि – 2.5.2.2 – (kampam)

3. ते॒ना॒भ्या॒य॒त॒ तौ – 2.5.2.2 – (kampam)

4. वा॒र्त्र॒घ्न॒ ह॒विः॑ पू॒र्ण॒मा॒से॒ निः – 2.5.2.4
(नि॒र् णि॒ष् पू॒र्ण॒मा॒से)

5. न॒क्ष॒त्र॒वि॒हि॒ता ऽ॒ह॒म॒सा॒नी॒त्य॒सा॒व॒ब्र॒वी॒च्चि॒त्र॒वि॒हि॒ता ऽ॒ह॒मि॒ती॒यं॑ त॒स्मात्॑
– 2.5.2.5

6. मा॒म॒भ्ये॒त॒मि॒ति॒ तौ॑ भा॒ग॒धे॒य॒मै॒च्छे॒तां – 2.5.2.3

मा॒म् । अ॒भि । ए॒ति । इ॒त॒म् ।

6.1 पदानि – मा॒म् । अ॒भि । आ ।

घन पूर्व पदानि – माम् अभि अभि माम् माम् अभि आ आ
अभि माम् माम् अभि आ ।

घन वाक्यम् – मामभ्यभि माम् मामभ्या ऽभि माम् मामभ्या ।

6.2 पदानि – अभि । आ । इतम् ।

घन पूर्व पदानि – अभि आ आ अभि अभि आ इतम् इतम् आ
अभि अभि आ इतम् ।

घन वाक्यम् – अभ्या ऽभ्य भ्येत मितमा ऽभ्यभ्येतम् ।

6.3 पदानि ढृ आ । इतम् । इति ।

घन पूर्व पदानि – आ इतम् इतम् आ आ इतम् इति इति इतम्
आ आ इतम् इति ।

घन वाक्यम् – एत मित मेत मितीतीत मेत मिति ।

6.4 पदानि – इतम् । इति । तौ ।

घन पूर्व पदानि – इतम् इति इति इतम् इतम् इति तौ तौ इति
इतम् इतम् इति तौ ।

घन वाक्यम् – इत मितीतीत मित मिति तौ तावितीत मित
मिति तौ ॥

(The above Ghana Vaakyam is given in this book)

7. तावब्रूतामभि सन्दष्टौ – 2.5.2.3 – (kampam)

8. क इदमच्छैतीति गौरिति – 2.5.2.6

इदम् । अच्छ । एति । इति । गौः । इति ।

8.1 पदानि – इदम् । अच्छ । एति ।

घन पूर्व पदानि – इदम् अच्छ अच्छ इदम् इदम् अच्छ एति एति
अच्छ इदम् इदम् अच्छ एति ।

घन वाक्यम् – इद मच्छा च्छेद मिद मच्छैत्ये त्यच्छेद मिद
मच्छैति ।

8.2 पदानि – अच्छ । एति । इति ।

घन पूर्व पदानि – अच्छ एति एति अच्छ अच्छ एति इति इति
एति अच्छ अच्छ एति इति ।

घन वाक्यम् – अच्छै त्येत्यच्छा च्छैतीतीत्ये त्यच्छाच्छैतीति ।

8.3 पदानि – एति । इति । गौः ।

घन पूर्व पदानि – एति इति इति एति एति इति गौः गौः इति एति
एति इति गौः ।

घन वाक्यम् – एतीतीत्ये त्येतीति गौर् गौरित्ये त्येतीति गौः ।

9. अपश्यत् तं निरवपत् – 2.5.3.1

(तं निः) = (निर् णिष्टम् तम्)

10. ओषधीभ्यो ऽध्यात्मन्थ् समनयन् – 2.5.3.3

11. तेन वै स मृधोऽपाहत यत् – 2.5.3.1

12. सौम्यं तद्यत् क्वलै राक्षसं तद्यत् – 2.5.3.5

13. तथ् सेन्द्रं दद्ध्ना ऽऽ तनक्ति – 2.5.3.5 – (tri kramam)

14. अद्य वसु वसतीतीन्द्रो हि – 2.5.3.7

15. यावदेवास्यास्ति तथ् सर्वं – 2.5.4.2

16. भ्रातृव्यं नाऽऽ प्याययति – 2.5.4.3

17. तृप्त एवैनमिन्द्रः – 2.5.4.3

एनम् । इन्द्रः । = (इन्द्र एणं)

18. अभ्युदेति त्रेधा तण्डुलान् – 2.5.5.2 – (kampam)

19. तदनु ह्रीतमुख्यपगल्भो जायते – 2.5.5.3

20. स्थविष्ठास्तान् – 2.5.5.2

स्थविष्ठाः । तान् । = [ता(ग्) स्ता(ग्)थ् स्विष्ठाः]

21. भूयसो यज्ञक्रतूनुपैत्येषा – 2.5.5.4

22. यजते यैवासौ देवानां – 2.5.5.5

23. हविर्धान्यस्मीति सर्वमेवास्य बर्हि – 2.5.6.3

24. दे॒वा वै न॑र्चि न यजु॑षि – 2.5.7.1

25. तस्या॑नूच्या॒ग्न आ या॑हि – 2.5.7.4

26. तं त्वा॑ समि॒द्धिर॑ङ्गिर॒ इति॑ – 2.5.8.1 – (alopam)

27. अ॒ब्रुव॑न्ने॒तेमौ॑ वि पर्यू॑हा॒मेति॑ – 2.5.8.2

अ॒ब्रुव॑न् । आ । इ॒त । इ॒मौ । वि ।

27.1 पदानि – अ॒ब्रुव॑न् । आ । इ॒त ।

घन पूर्व पदानि – अ॒ब्रुव॑न् आ आ अ॒ब्रुव॑न् अ॒ब्रुव॑न् आ इ॒त इ॒त
आ अ॒ब्रुव॑न् अ॒ब्रुव॑न् आ इ॒त ।

घन वाक्यम् – अ॒ब्रुव॑न्ना ऽब्रुव॑न् न॒ब्रुव॑न् ने॒तेता ऽब्रुव॑न् न॒ब्रुव॑न् ने॒त ।

27.2 पदानि – आ । इ॒त । इ॒मौ ।

घन पूर्व पदानि – आ इ॒त इ॒त आ आ इ॒त इ॒मौ इ॒मौ इ॒त आ आ
इ॒त इ॒मौ ।

घन वाक्यम् – ए॒तेते॑ते मा॒विमा॑ वि॒तेते॑ मौ ।

27.3 पदानि – इ॒त । इ॒मौ । वि ।

घन पूर्व पदानि – इ॒त इ॒मौ इ॒मौ इ॒त इ॒त इ॒मौ वि वि इ॒मौ इ॒त इ॒त
इ॒मौ वि ।

घन वाक्यम् – इ॒तेमा॑ वि॒मा वि॒ते ते॒मौ वि वी॒मा वि॒तेते॒मौ वि ।

28. अ॒भ्यव॑द॒त् स धू॒मम् – 2.5.8.3 – (kampam)

29. ए॒त॒र्ह्या॑ श॒ऽसन्ते॑ मां – 2.5.8.6

30. पि॒तरो॑ऽनु प्र पि॒पते॑ – 2.5.8.7

अ॒नु । प्र । = (प्र प्रा॒णु)

31. अ॒ग्ने॑ म॒हाऽ॒सि – 2.5.9.1 - [महा(ग्म्) अग्ने ऽग्ने]

32. दे॒वपा॑नो॒ऽराऽ॒ इवा॑ग्ने – 2.5.9.3 – [अरा(ग्म्) अरान्]

33. अ॒ग्निम॑ग्न आ व॒ह सोम॑मा व॒हेत्या॑ह – 2.5.9.4

34. घृ॒तव॑तीम॒ध्वर्यो॑ सु॒चमा॑ऽस्यस्वेत्या॑ह – 2.5.9.6 – (alopam)

35. ई॒डाम॑है दे॒वाऽ॒ ईडे॑न्यान् – 2.5.9.6

36. अ॒नु॒ष्टु॒गनु॒ष्टुप् छ॑न्दसां – 2.5.10.3

37. ति॒ष्ठन्न॑न्वाह ति॒ष्ठन् ह्या॑श्रुततरं – 2.5.11.1 -
[ति॒ष्ठ(ग्म्) स्ति॒ष्ठन्]

38. स्व ए॒वैन॑ऽ स्तोमे॑ प्रति – 2.5.10.1

39. न प॒न्थानः॑ स॒मरु॑क्षन्नन्त॒र्वेद्य॑न्यः पादो॑ भवति ब॒हिर्वे॑द्यन्योऽथान्वा
हा॒ध्वनां॑ वि॒धृत्यै॑ – 2.5.11.2 - (kampam)

40. ए॒वाभ्य॑न॒क्त्यलू॑क्षो भवति – 2.5.11.3 – (kampam)

41. ता॒नेवा॑भि जयति – 2.5.11.6 – (kampam)

42. लो॒कं प्र रो॑चयत्यृ॒जुमा॑ घा॒रय॑ति – 2.5.11.7

ऋ॒जुम् । आ । घा॒रय॑ति = (ऋ॒जुमा॑र्जु मृ॒जुमा॑ घा॒रय॑ति)

(A is retained as dheergam in sandhi with Ru – JM56)

43. एदे॑तद्वि ब्रू॒हीत्या॑ श्राव॒येती॒दं दे॒वाः – 2.5.11.8

वि । ब्रू॒हि । इति॑ । आ । श्राव॒य ।

43.1 पदानि – वि । ब्रू॒हि । इति॑ ।

घन पूर्व पदानि – वि ब्रू॒हि ब्रू॒हि वि वि ब्रू॒हि इति॑ इति॑ ब्रू॒हि विवि॑
ब्रू॒हि इति॑ ।

घन वाक्यम् – वि ब्रू॒हि ब्रू॒हि वि वि ब्रू॒हीतीति॑ ब्रू॒हि विवि॑ ब्रू॒हीति॑ ।

43.2 पदानि – ब्रू॒हि । इति॑ । आ ।

घन पूर्व पदानि – ब्रू॒हि इति॑ इति॑ ब्रू॒हि ब्रू॒हि इति॑ आ आ इति॑
ब्रू॒हिब्रू॒हि इति॑ आ ।

घन वाक्यम् – ब्रू॒हीतीति॑ ब्रू॒हि ब्रू॒हीत्येति॑ ब्रू॒हि ब्रू॒हीत्या॑ ।

43.3 पदानि – इति॑ । आ । श्राव॒य ।

घन पूर्व पदानि – इति॑ आ आ इति॑ इति॑ आ श्राव॒य श्राव॒य आ
इति॑इति॑ आ श्राव॒य ।

घन वाक्यम् – इत्ये॒तीत्या॑ श्राव॒य श्राव॑येतीत्या॑ श्राव॒य ।

44. ए॒यातां॑ ब्रा॒ह्म॒णाय॑ – 2.5.11.9

॥
ए॒याता॑म् । ब्रा॒ह्म॒णाय॑ । = (ब्रा॒ह्म॒णा ये॒याता॑ मे॒याता॑म्)

Normally combination of "a" and "e" becomes 'ai', but here it is "e". Ref JM19 JD52.

45. आयु॑ष्ट आयु॑र्दा अग्ने॑ – 2.5.12.1

(alopa anuvaakam)

46. अ॒पां न॒पादा॑ ह्य॒स्थादु॑प॒स्थं – 2.5.12.1

॥
न॒पात् । आ । हि । अ॒स्थात् । उ॒प॒स्थम् ।

46.1 पदानि – नपात् । आ । हि ।

घन पूर्व पदानि – नपात् आ आ नपात् नपात् आ हि हि आ
नपात् नपात् आ हि ।

घन वाक्यम् – नपादा नपान् नपादा हि ह्या नपान् नपाता हि ।

46.2 पदानि – आ । हि । अस्थात् ।

घन पूर्व पदानि – आ हि हि आ आ हि अस्थात् अस्थात् हि आ
आ हि अस्थात् ।

घन वाक्यम् – आ हि ह्या ह्यस्था दस्था ध्या ह्यस्थात् ।

46.3 पदानि – हि । अस्थात् । उपस्थम् ।

घन पूर्व पदानि – हि अस्थात् अस्थात् हि हि अस्थात्
उपस्थम् उपस्थम् अस्थात् हि हि अस्थात् उपस्थम् ।

घन वाक्यम् – ह्यस्था दस्था धि ह्यस्था दुपस्थ मुपस्थ मस्था धि
ह्यस्था दुपस्थम् ।

47. त॒मू शु॒चि॒ꣳ शु॒चयो॑ दी॒दिवाꣳस॒मपां॑ न॒पातं॑ परि॒तस्थु॑रापः ।
TS 2.5.12.2

न॒पातम् । परि॑ । = (परि॑ ण॒पातम्)

‘na; of napAtam becomes Na after pari. Ref PS 7.4

48. स॒म्राजो॒रव॒ आ वृ॒णे – 2.5.12.2

49. स त्वं नो अ॒ग्नेऽव॒मो भवो॑ती – 2.5.12.3

अ॒ग्ने । अ॒वमः॑ = (अ॒ग्ने ऽव॒मो ऽव॒मो ऽग्ने अ॒ग्ने ऽव॒मः)

50. वि न इ॒न्द्रे न्द्र॑ क्ष॒त्रमिन्द्रि॒याणि॑ श॒तक्र॑तो ऽनु ते दायि ।

–TS 2.5.12.5

नः । इ॒न्द्र । इ॒न्द्र । क्ष॒त्रम् । इ॒न्द्रि॒याणि॑ । श॒तक्र॑तो । अ॒नु । ते ।

इन्द्र नः

शतक्रतो ऽनु

ते ऽनु

ते अन्वनु

Section 2 - Katina Ghana panchaati

51. प्र हा॒राव॒मन्तः॑ स्व॒ इति॑ – 2.5.2.3

52. अ॒मावा॒स्यायां॑ प्याय॒यन्ति॑ – 2.5.2.5

53. वरं॑ वे॒दै॒नं॑ वे॒रो॑ गच्छति – 2.5.2.6
54. इ॒न्द्रं॑ वे॒त्रं॑ ज॒घ्नि॒वा॒ꣳसं॑ – 2.5.3.1
55. तं॑ नि॒रव॒पत् ते॒न वै स॑ दे॒वता॑श्च॑ – 2.5.3.2
56. पृ॒थि॒वीम॒नु॒ व्या॒रत् तदो॑ष॒धयः॑ – 2.5.3.3
57. शृ॒तं कु॑रु॒तेत्य॑ब्रवीत् तद॑स्मै – 2.5.3.4
58. दधि॑ हि पूर्॒वं क्रि॒यत् इत्य॑नादृत्य – 2.5.3.5
59. से॒न्द्र॒त्वाया॑ग्नि॒होत्रो॑च्छे॒षणम्॑ – 2.5.3.6
60. अ॒द्य वसु॑ वस॒तीती॒न्द्रो हि॑ – 2.5.3.7
61. दे॒वा वै न॑र्चि॒ न यजु॑षि – 2.5.7.1
62. आ॒स्तां ते॒ दे॒वा अ॑ब्रुवन् – 2.5.8.2
63. अ॒ग्ने म॒हाꣳ अ॒सीत्या॑ह – 2.5.9.1
64. यद् द्वे॑ इ॒व ब्रू॑यात् – 2.5.9.6
65. पु॒रा हो॒तारो॑ऽभूवन् – 2.5.11.2

66. अ॒भ॒वन्॑ प॒राऽसु॒रा य॒स्यै॒वं – 2.5.11.9

67. आ॒यु॒ष्ट आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने – 2.5.12.1

==== द्वितीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ====

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिःओं

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. समि॑धो यज॑ति वस॑न्तमेव॑र्तूनाम॑व रु॒न्धे – 2.6.1.1

ऋ॒तूनाम् । अव॑ । = (ऋ॒तूना मवा॑वार्तूना मृ॒तूनामव॑)

[pra, A, upa, ava, ityevaM pUrvaH “Ru” kAraH “Ar” amiti
vikAramA padyate] [Given in GD and also in (JM 56) & (GD 52)]

2. अथो॑ यथा॑पूर्वमु॒पैति॑ पि॒ता वै – 2.6.1.6

3. हीमौ॑ लो॒काव॑नयोः – 2.6.2.1

4. ए॒ष्वेव॑ लो॒केषु॑ – 2.6.2.6 – (kampam)

5. अप्ये॑व नोऽत्रा॒स्त्विति॑ – 2.6.3.1

6. यथाऽक्षो॑ ऽनु॒पाक्तो॑ ऽवा॒च्छत्ये॑वमवा ऽऽर॒मित्यु॑परि॒ष्टाद॑भ्यज्य
- 2.6.3.3 & 3.4

7. पौर्ण॑मास्यां चाऽच्यु॒तो भ॑वति - 2.6.3.3

अ॒च्युतः॑ । भ॑वति । = (अच्युतो अच्युतो भवति)

Ref PS 11-17 – word/padam acyutaH does not elide (form avagraham)

8. अ॒मुष्मिन्॑ लो॒केऽभि॑ जयति - 2.6.3.4 – (kampam)

9. वेदिं॑ प्रोक्ष॒त्यृक्षा॑ वा ए॒षाऽलो॒म - 2.6.5.1

10. यत् खनत्यपो नि नयति शान्त्यै – 2.6.5.2 – (kampam)

11. रूपमकः – 2.6.4.3

रूपम् । अकः । = (रूप मकरका रूप(ग्म्) रूपमकः)

12. ऊर्ध्वमुद्यौत्यूर्ध्वमिव हि पुंसः – 2.6.5.5

13. इति तस्य क्व सुवर्गो लोकः – 2.6.5.5 – (kampam)

14. सोऽपः प्राविशत् तं देवताः – 2.6.6.1 – (kampam)

15. आदित्यो ह्यवोद्यन् पुरस्ताद् – 2.6.6.3

16. धा असि स्वधा असि – 2.6.4.4 (विलोमे स्वधासि)

17. न वेपनो भवत्यगा(3)नग्नीदित्याह – 2.6.5.6

18. ऊर्मिर्न नावमा वधीत् ॥ – 2.6.11.2

19. सोऽब्रवीत् कोऽस्येश्वरो यज्ञे – 2.6.7.1

20. न ह्यन्यः कामं पशूनां – 2.6.8.1 – (kampam)

21. रुद्रमन्तरायन्थ् सः – 2.6.8.3

रुद्रम् । अन्तः । = (अन्तरन्तो रुद्रम्)

22. अवदायाभि घारयति – 2.6.8.4 – (kampam)

23. इत्याहात्र वा एतर्हि यज्ञः – 2.6.9.1

24. नोद॑ज्वलत् तं दे॒वा आहु॑तीभिः – 2.6.9.4

25. अथे॑मामुपाव॑स्यति सू॒पच॑रणा च – TS 2.6.9.6

26. यदे॒वाब्रा॑ह्म॒णोक्तोऽश्र॑द्ध॒धानः॑ – 2.6.10.1

27. न नि ह॑न्यान्न लो॒हितं कुर्या॑दे॒ताव॑ता है॒नसा॑ भवति – 2.6.10.2

28. प॒ङ्क्तिमे॒वानु॑ प्र॒यन्ति॑ प॒ङ्क्तिम॑नू॒द्यन्ति॑ ॥ – 2.6.10.4

29. यु॒क्ष्वाहि॑ दे॒वहू॑तमा॒ञ् अश्वा॑ अ॒ग्ने र॒थीरि॑व । – 2.6.11.1
(alopa anuvaakam)

अश्वा॑न् । अ॒ग्ने । र॒थीः ।

(अश्वा(ग्म्) अ॒ग्ने अ॒ग्ने ऽश्वा(ग्म्) अश्वा॑न् ।

र॒थी र॒थी रश्वा॑न् ।)

30. तं ने॒मि॒मृ॒भवो॑ य॒था ऽऽ न॑मस्व स॒हूति॑भिः । – 2.6.11.1

31. क॒मु ष्वि॒दस्य॑ से॒नया॑ऽग्ने-र॒पाक॑चक्ष॒सः । – 2.6.11.2

32. उ॒रुकृ॑दु॒रु ण॑ स्कृ॒धि ॥ – 2.6.11.3 – (kampam “na”)

33. यस्या॑जुष॒न्नम॑स्वि॒नः श॒मीम॑दु॒र्मख॑स्य वा । 2.6.11.3

तं घे॒दग्नि॑र्वृ॒धाऽव॑ति ॥ – (lopam)

34. सँ॒वतो॑ऽव॒राञ् अ॒भ्या तर॑ । – 2.6.11.4

अ॒व॒रा॒न् = [अ॒व॒रा(ग्म्) अ॒व॒रा॒न्]

35. उ॒श॒न्त॒स्त्वा॒ ह॒वा॒म॒हे – 2.6.12.1 – (alopa anuvaakam)

36. व॒न्व॒न्न॒वा॒तः॑ प॒रि॒धी॒ र॒पो॒र्णु॑ वी॒रे॒भिः॑ – 2.6.12.1

अ॒वा॒तः॑ । प॒रि॒धी॒न् । = [प॒रि॒धी॒(ग्म्) र॒वा॒तो॒ ऽवा॒तः॑]

37. अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ताः॑ पि॒तर॒ ए॒ह ग॒च्छ॒त – 2.6.12.2 – (lopam)

38. पि॒तर॒ ऊ॒त्य॒र्वा॒गि॒मा वो॑ ह॒व्या – 2.6.12.2 – (kampam)

39. त आ ग॒ता॒ऽव॒सा श॒न्त॒मे॒ना॒था॒स्म॒भ्यम् – TS 2.6.12.2

40. त आ ग॒म॒न्तु॒ त इ॒ह श्रु॒व॒न्त्व॒धि ब्रु॒व॒न्तु – 2.6.12.3

41. ब॒र्हि॒षदो॒ ये स्व॒धया॑ – 2.6.12.3

42. स्व॒धया॒ ते अ॒क्ष॒न्न॒द्धि॒ त्वं दे॒व – 2.6.12.5 - (kampam)

43. नमो॑ अ॒स्त्व॒द्य ये पू॒र्वा॒सः – 2.6.12.4

44. शु॒ची॒द॒य॒न् दी॒धि॒ति॒मु॒क्थ॒शा॒सः॑ क्षा॒म – 2.6.12.4

45. यः पि॒ता ते॒ऽस्मि॒न् य॒ज्ञे ब॒र्हि॒षि – 2.6.12.6

46. उ॒दी॒र॒ता-म॒व॒र उ॒त् प॒रा॒स उ॒न्म॒द्ध्य॒माः – 2.6.12.3 - lopam

Section 2 - Katina Ghana panchaati

47. यद॒ग्नी॒षो॒मा॒वन्त॒रा दे॒वताः॑ – 2.6.2.2
48. ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वदन्त्य॒द्भिः॑ – 2.6.5.1
49. सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॑मयति – 2.6.5.6
50. यु॒क्ष्वा॒हि दे॒वहू॑त॒मान् – 2.6.11.1
51. अ॒ङ्गिरः॑ ॥ तस्मै॑ नू॒नम् – 2.6.11.2
52. अ॒मि॒त्रम॑र्दय ॥ कु॒वि॒थ् सु नः॑ – 2.6.11.3
53. सँ॒वतो॑ऽव॒राञ् अ॒भ्या तर॑ । – 2.6.11.4
54. नः॑ ॥ त्वञ् सो॒म पि॒तृभिः॑ – 2.6.12.2

=====

Alopa PrasanaaH

2.1 to 2.6 (Kaandam 2, full) - is not an Alopa PraSnaM

Alopa AnuvakaaH

1. इन्द्रं॑ वो॒ विश्व॑त॒स्परी॑ न्द्रं॒ नरो॑ – 2.1.11.1 to 2.1.11.6
2. हिर॑ण्यग॒र्भ आपो॑ ह॒ यत् – 2.2.12.1 to 2.2.12.8
3. स प्र॑लव॒न्नि का॒व्येन्द्रं॑ – 2.3.14.1 to 2.3.14.6
4. नवो॑नवो भवति जा॒यमा॑नो – 2.4.14.1 to 2.4.14.5
5. आयु॑ष्ट आयु॒र्दा अ॒ग्न – 2.5.12.1 to 2.5.12.5
6. यु॒क्ष्वाहि॑ दे॒वहू॑तमा॒ऽ – 2.6.11.1 to 2.6.11.4
7. उ॒श॒न्त॒स्त्वा ह॒वाम॑ह – 2.6.12.1 to 2.6.12.6

=====

Punarukta alopa Vyaakyaani

आयुर् यज्जेन, वाजश्च, प्राणम् म, आयुरेव च ।
पवस्व, व्रतपाः, सूर्ये परोऽग्न आदयः पुनः ।
येनाग्ने, ऽस्मिन्त् सधस्थे, च वाज्यध्वनत्वेनैक्यतः ।
(व्यासशिक्षा) (6.4 & 6.5)

Punarukta alopa Vyaakyaani = None for the Kaandam

Punarukta lopa Vyaakyaani

पुनरुक्तं यतः पञ्च पदमित्युत्तरं च वा ॥
पूर्ववद् भवति ज्ञेयं सर्वत्रापि विचक्षणैः ॥ ४२ ॥
ऋक्षु ब्राह्मण वाक्येषु हि अलं द्वित्रिपदादिकं ॥ ७० ॥
(jata maniH)

परित्वा, पुनरूर्जा ऽयं नोऽस्यराती ऽयोपि च ।
सप्तते ऽपो अनुत्वग्नेत्वं गोमांश्चाथि रोचने ।
चित्रं च भवतं द्रप्सः सहस्व पुनरैक्यतः ॥ ७२ ॥
(vyasa siksha)

चित्रं देवाना-मुदगादनीकं चक्षु मित्रस्य वरुणस्याऽग्नेः ।
आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

TS 1.4.43.1, 2.4.14.4

अन्तरिक्षम् । सूर्यः । = (अन्तरिक्ष(ग्म्) सूर्यः सूर्यो ऽन्तरिक्ष
मन्तरिक्ष(ग्म्) सूर्यः ।) = (lopam)

Three and Four padam jatai

त्रिपद प्रभृतिन्यायो लोप-अलोपेषु विद्यते ॥

तत्र स्थमन्य युक्तं चेत् पूर्वधर्मो न विद्यते ॥

आक्रम्याद्ध्वनो, भवति अग्रे, पावको ऽर्पयति, इति च ॥

विषयो ऽङ्गिर इति एव क्रम्येत्यादि च लुप्यते ॥

जटा मणि – 75

1. त्वा॑ समि॒द्धिर॑ङ्गिर॒ इत्या॑ह – 2.5.8.1 & 2.5.8.4

समि॒द्धिभिः॑ । अ॒ङ्गिरः॑ । इति॑ ।

(समिद्धि रङ्गिरो अङ्गिरः समिद्धिः समिद्धि रङ्गिरः ।

अङ्गिर इतीत्यङ्गिरो अङ्गिर इति ।)

Divpadam

मरुतो मरुतः 2.1.6.2

तृतीयसवनं तृतीयसवनं 2.2.9.6

भेषजं भेषजं 2.2.10.2

अदन्ति अदन्ति 2.3.7.4

मुख्यो मुख्यः 2.6.2.5

Tri kramam

1. अ॒र्य॒मा आ या॒ति 2.3.14.4
2. द॒ध्ना आ त॒नक्ति 2.5.3.5

=====

== घनसन्धिः – द्वितीय काण्डः समाप्तः ==